

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	36242 середня освіта (польська мова та література)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36242
Назва ОП	середня освіта (польська мова та література)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.02 Мова і література (польська)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Білявська Вікторія Сергіївна, Генсерук Юлія Вікторівна, Копусь Ольга Антонівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	03.06.2020 р. – 05.06.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/SO-Polska-mova-i-literatura-samoo_bak.pdf
Програма візиту експертної групи	https://nmv.pnu.edu.ua/2020/05/29/%d0%bf%d0%bb%d0%bo%do%bd-%d0%b4%d0%b8%d1%81%d1%82%do%bo%do%bd%d1%86%d1%96%do%b9%do%bd%do%be%d1%97-%d1%80%do%be%do%b1%do%be%d1%82%do%b8-%do%b5%do%ba%d1%81%do%bf%do%b5%d1%80%d1%82%do%bd%do%be%d1%97-7/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Експертна група підтвердила і доповнила факти відомостей про самооцінювання. Проаналізовані ліцензія, установчі та нормативні документи, а також уточнені в процесі експертизи фактичні дані щодо організації освітнього процесу підтверджують можливість підготовки в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем навчання на ОП Середня освіта (польська мова і література) зі спеціальності 014 Середня освіта. Освітня програма загалом відповідає критеріям акредитації, а виявлені слабкі сторони і недоліки не применшують її значення і можуть бути усунуті впродовж року. Під час роботи ЕГ пересвідчилося, що підстав про схвалення рішення у відмові в акредитації ОП немає. Експертна група з'ясувала, що зміст освітньої програми та її реалізація відповідає критеріям акредитації. Зміст освітньої програми має чітку структуру, її обсяг відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження. Освітня програма дає можливість здобувачам сформувати необхідні професійні компетентності зі спеціальності 014 Середня освіта (предметна спеціалізація – польська мова і література) та продуктивно поєднувати навчання й дослідження, а також сформувати соціальні навички. Академічна і професійна кваліфікації викладачів високі. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. В академічній спільноті закладу сформована висока культура якості освіти. ЗВО має всі необхідні ресурси для розвитку провадження освітнього процесу на цій ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами і позитивними практиками ОП є: 1. Наявність силябусів усіх освітніх компонентів, представлення їх на сторінках випускових кафедр вебсайту університету та вільний доступ до них здобувачів вищої освіти, що забезпечує високий рівень поінформованості щодо цілей, змісту та очікуваних програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. 2. Активна міжнародна діяльність викладачів ОП на різних рівнях науково-викладацької співпраці. 3. Високий рівень студентської академічної мобільності, коли кожен зі здобувачів за чотири роки навчання принаймні кілька разів буває за кордоном у рамках міжнародної діяльності ЗВО. 4. Щорічне залучення відповідно до договору про співпрацю між Міністерством освіти і науки України і Міністерством науки і вищої школи Польщі лектора, носія польської мови, який працює зі студентами протягом усього навчального року, маючи можливість не лише сформувати відповідні компетентності, але й здійснити контролювальну та корекційну функції. 5. Залучення вчителів-практиків міста Івано-Франківська та області до проведення тренінгів, майстер-класів та воркшопів, іноземних лекторів – до читання лекцій. 6. Створення в короткий термін Ради стейкхолдерів у межах окремої ОП, що дасть змогу врахувати характерні особливості ОП та сконцентрувати увагу на викликах, які стоять саме перед цією ОП. Уважаємо позитивною практикою залучення до Ради стейкхолдерів також батьків здобувачів, що дозволяє почути їхню думку щодо підготовки майбутніх фахівців. 7. Університетська система матеріального та морального заохочення працівників. 8. Реальне залучення роботодавців до участі в реалізації освітнього процесу за ОП. 9. Потужна матеріально-технічна база, гарні умови проживання в гуртожитках. Придільення значної уваги архітектурним та технологічним рішенням для уможливлення навчання осіб з особливими освітніми потребами: підйомники, пандуси, ліфти. 10. В організації освітнього процесу використовуються різні онлайн платформи, не лише в умовах дистанційного навчання та карантину. 11. Здобувачі вищої освіти отримують не лише державні академічні стипендії, а й передбачені в університеті стипендії з міжнародних фондів, які виступають мотивацією для студентів. 12. Здобувачі вищої освіти активно беруть активну участь в олімпіадах, змаганнях, наукових конференціях, фестивалях і конкурсах, відраджень на які оплачує ЗВО.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Відсутність індивідуального навчального плану здобувачів вищої освіти 2, 3, 4 курсів. Експертна комісія рекомендує: Чітко дотримуватися вимог до кількості семестрових контрольних заходів оцінювання здобувачів вищої освіти (не більше як вісім заліків та екзаменів з урахуванням курсових робіт та практик). Розширити освітні компоненти, які забезпечують здобуття додаткової кваліфікації вчителя української мови і літератури, зокрема додавши методики викладання української мови та літератури, курсову роботу і виробничу практику з додаткової спеціальності, винести на атестацію методичний компонент, що дозволить підвищити рівень професійної підготовки за додатковою кваліфікацією. Ввести ці освітні компоненти до обов'язкового складника ОП. Удосконалити процедуру стипендіального забезпечення: долучати до формування стипендіального рейтингу студентів і надавати додаткові бали за активну наукову, творчу та громадську діяльність здобувачів вищої освіти в позанавчальний час.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Аналіз змісту ОП засвідчив, що цілі загалом дають змогу відрізнити її від інших подібних програм. ОП сфокусована на підготовці висококваліфікованого, компетентного фахівця в галузі освіти, здатного до розв'язання складних професійних завдань з організації та здійснення освітнього процесу з польської мови і літератури. Особливість ОП полягає в наданні здобувачам вищої освіти можливості реалізувати право на академічну мобільність (зокрема на підставі Угоди про співпрацю з Поморською академією в Слупську (Польща)). Моніторинг ОП та аналіз відомостей про самооцінювання, основних положень Статуту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

(<https://ppop.pnu.edu.ua/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82-%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%83/>) й Стратегії розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» на 2020-2025 роки» (<https://pnu.edu.ua/%d1%81%d1%82%d1%80%do%bo%d1%82%do%b3%d1%96%d1%8f-%d1%80%do%be%do%b7%do%b2%do%b8%d1%82%do%ba%d1%83-%d1%83%do%bd%d1%96%do%b2%do%b5%d1%80%d1%81%do%b8%d1%82%do%b5%d1%82%d1%83/>) засвідчив, що

цілі відповідають суспільній місії та стратегії ЗВО і полягають: у формуванні висококваліфікованих професіоналів шляхом забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності на засадах академічної доброчесності; формуванні особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах; формуванні соціально зрілої, творчої особистості; забезпеченні високих етичних норм, атмосфери доброзичливості та взаємної поваги у стосунках між працівниками, викладачами, студентами; підготовці молоді до самостійної виробничої діяльності; у розвитку міжнародної співпраці з різними організаціями в галузі освіти; становленні інноваційної корпоративної культури якості, розвитку й співпраці працівників, студентів і випускників університету на основі соціальної відповідальності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз відомостей про самооцінювання, інтерв'ювання стейкхолдерів під час зустрічей з ЕГ засвідчили залучення всіх зацікавлених сторін до перегляду ОП. Виявлення і врахування позицій та потреб стейкхолдерів задокументовано в протоколах засідань кафедр. Найвні також відгуки-рецензії на ОП зовнішніх стейкхолдерів. Присутні на зустрічі з ЕГ роботодавці (директори закладів загальної середньої освіти М. Д. Василик, І. Р. Гаврилюк, С. В. Долгова, Р. Ю. Куриндаш) підтвердили активну співпрацю з науково-педагогічними працівниками, які забезпечують професійну підготовку майбутніх учителів польської мови і літератури, а також їх залучення до періодичного перегляду програмних результатів навчання. Пропозиції роботодавців (директора ліцею № 23 імені Романа Гурика Івано-Франківської міської ради М. Д. Василика, директора ліцею № 3 Івано-Франківської міської ради С. В. Долгової) було враховано під час перегляду ОП у 2017 році: до вибіркового освітніх компонент додано навчальну дисципліну Література рідного краю та посилено змістову частину обов'язкової навчальної дисципліни Психологія змістовим модулем «Вікова психологія» (протокол спільного засідання кафедри слов'янських мов та кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства від 16.03.2017 р. № 8). На прохання здобувачів вищої освіти було вдосконалено зміст робочих програм професійно спрямованих навчальних дисциплін в аспекті набуття практичних навичок здійснення майбутньої професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти; збільшено кількість кредитів ЄКТС для оволодіння польською мовою (протокол спільного засідання кафедри слов'янських мов та кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства від 18.03.2018 р. № 8). Представники академічної спільноти на зустрічі з ЕГ підтвердили внесення за їхньою пропозицією до переліку вибіркового компонент навчальних дисциплін Психологія здорового способу життя, Дидактичні ігри на уроках польської мови у школі, Медіадидактика (протокол спільного засідання кафедри слов'янських мов та кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства від 18.03.2018 р. № 8).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання визначено з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту. На зустрічі з ЕГ роботодавці підтвердили, що тенденції на ринку праці засвідчують зростання попиту на вчителів польської мови і літератури у зв'язку зі збільшенням кількості в м. Івано-Франківську та області закладів загальної середньої освіти, де вивчається польська мова як друга іноземна, чи вводиться до варіативного складника. Запровадженню вивчення польської мови сприяє географічне положення регіону, тенденція до євроінтеграції та розвитку культурних зв'язків з польськими спільнотами й з Республікою Польща. Свідченням потреби в таких фахівцях на ринку праці є й укладені угоди про співпрацю між ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» і Департаментом освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської ОДА (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Uhoda-pro-spivpratsiu-z-Departamentom-osvity-nauky-ta-molodizhnoi-polityky-Ivano-Frankivskoi-ODA.pdf>), Департаментом освіти та науки Івано-Франківської міської ради (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Uhoda-pro-spivpratsiu-z-Departamentom-osvity-ta-nauky-Ivano-Frankivskoi-miskoi-rady..pdf>), Управлінням культури, національностей та релігій Івано-Франківської ОДА (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Uhoda-pro-spivpratsiu-z-Upravlinniam-kultury-Ivano-Frankivskoi-ODA..pdf>), Управлінням культури, національностей та релігій Івано-Франківської ОДА (<https://vvp.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/128/2020/03/%D0%A3%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B0-%D0%BC%D1%96%D0%B6-%D0%94%D0%B5%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%BC-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8-%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE-%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8.pdf>). Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання враховано досвід реалізації аналогічної ОП в одному вітчизняному ЗВО (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка) та низці іноземних ЗВО, що пояснюється специфікою предметної спеціалізації (польська мова і література). Результатом вивчення європейського досвіду Варшавського університету, Ягеллонського університету, Академії Якуба з Парадижа в Гожові стало запровадження в межах ОП додаткової професійної кваліфікації «вчитель української мови і літератури», що враховує професійні потреби замовника, задовольняє особистісні освітні інтереси здобувача вищої освіти та збільшує його конкурентоспроможність на ринку праці. З урахуванням досвіду вітчизняного та іноземних ЗВО, думки здобувачів вищої освіти до переліку вибіркових дисциплін було введено Дитячу польську літературу, Історію Польщі (протокол спільного засідання кафедри слов'янських мов та кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства від 27.06.2018 р. № 11).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

У 2019 році ОП було оновлено відповідно до наказу ректора від 10.09.2019 № 88/06-07-С з урахуванням внесених змін до НРК (постанова Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 509). Програмні результати навчання загалом відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій за сьомим рівнем.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЕГ дійшла висновку, що сильними сторонами ОП є її надзвичайна затребуваність на ринку праці регіону у вчителів польської мови і літератури; урахування потреб сучасного стану розвитку суспільства та ринку освіти регіону, тенденцій ринку праці, освітніх послуг та споживачів; тісна співпраця всіх стейкхолдерів; наявність в ОП регіонального контексту; урахування під час формулювання цілей та програмних результатів навчання досвіду аналогічних ОП іноземних ЗВО; навчання здобувачів вищої освіти за програмами академічної мобільності; чіткі перспективи подальшого розвитку ОП, які, за словами гаранта, полягають в пошуку можливостей впровадження навчання здобувачів за системою «подвійних дипломів», проходження виробничої практики в школах Польщі, а також реалізації проектної діяльності студентів, що здійснюватиметься на базі платформи «Агенти змін», яка функціонує у ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Профіль ОП потребує певного корегування: 1) у меті освітньої програми типові професійні завдання змінити на складні професійні завдання; 2) назву освітнього рівня в пункті «Подальше навчання» змінити з другого освітньо-наукового на другий (магістерський). Більш активно залучати стейкхолдерів до участі у формуванні обов'язкових компонент, що забезпечують програмні результати навчання ОП. Через відсутність Стандарту вищої освіти зі спеціальності бажано в ОП подати матрицю відповідності визначених ОП компетентностей дескрипторам НРК та матрицю відповідності визначених ОП результатів навчання і компетентностей. Активніше співпрацювати з

вітчизняними ЗВО, де реалізуються ОП зі спеціальності 014 Середня освіта з предметними спеціалізаціями «Польська мова і література» та/або «Українська мова і література».

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Загалом ОП відповідає Критерію 1, проте простежуються несуттєві недоліки, які можна усунути у процесі подальшої реалізації ОП, тому Критерій 1 оцінюємо як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП «Середня освіта (польська мова і література)» (2016 р.) складає 240 кредитів ЄКТС. З них 150 кредитів ЄКТС (62,5%) – обов'язкові компоненти, 60 кредитів ЄКТС (25%) – вибіркові дисципліни, 30 кредитів ЄКТС (12,5%) – освітні компоненти «за вибором ВНЗ». У межах обов'язкових компонент 24 кредити ЄКТС (16%) виділено для практичної підготовки (навчальної та виробничої практик), 3 кредити ЄКТС (2%) – для атестації. За циклами кредити ЄКТС розподілено в такий спосіб: для загальної підготовки виділено 30 кредитів ЄКТС (12,5%), професійної – 210 кредитів ЄКТС (87,5%). Освітні компоненти та кількість кредитів ЄКТС, виділених для їх опанування, в ОП і навчальному плані збігаються. Після перегляду ОП у 2019 р. її загальний обсяг (240 кредитів ЄКТС) та розподіл між циклами, обов'язковими й вибірковими компонентами не змінився. Проте, на практичну підготовку в ОП відведено 20 кредитів ЄКТС (13,33%), що на 4 кредити ЄКТС (2,67%) менше ніж у ОП 2016 р. Отже, обсяг ОП та її окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту». Зазначимо, що в ОП та навчальному плані (2019 рік), за повної відповідності загальної кількості кредитів ЄКТС за циклами й освітніми компонентами (як обов'язковими, так і вибірковими), наявна розбіжність у кількості кредитів ЄКТС, виділених для вибірових навчальних дисциплін «Англійська мова», «Німецька мова», «Французька мова»: в ОП зазначено по 3 кредити ЄКТС, а в навчальному плані – по 6 кредитів ЄКТС. Перерахування кількості кредитів ЄКТС, визначених для цього блоку навчальних дисциплін, свідчить про допущену технічну помилку в ОП. Зазначимо, що на запитання щодо використання терміну «гарант» в ОП 2016 р. проректор з науково-педагогічної роботи Р. І. Запужляк відповів, що цей термін було введено постановою КМУ від 30 грудня 2015 року «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» № 1187. .

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз документів ЗВО: ОП (зокрема, переліку компонент ОП та їх логічної послідовності, структурно-логічної схеми, матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми, навчального плану, засвідчив, що ОП має чітку структуру, освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему теоретичної і практичної підготовки бакалаврів. ОП є структурованою у контексті загального часу навчання (за семестрами/роками навчання), а також змістовно. В ОП освітні компоненти об'єднані у два цикли: загальної та професійної підготовки, у кожному з яких передбачено як обов'язкові, так і вибіркові дисципліни. Обов'язкові освітні компоненти у Циклі професійної підготовки об'єднані в цикл теоретичної підготовки, який складається з фундаментальних дисциплін філологічного та психолого-педагогічного напрямку, а також практичної, який передбачає навчальну (фольклорно-літературно-краєзнавчу та діалектологічну), виробничу навчально-виховну педагогічну практику (у середніх та старших класах), а також курсову роботу із психолого-педагогічних дисциплін або з методик викладання польської мови чи літератури, атестацію з польської мови та літератури з методиками, а також з української мови та літератури. Обов'язкові освітні компоненти, включені до ОП, у сукупності призводять до досягнення програмних результатів навчання. Проте ПРК 10 формується, окрім ОК36 Курсова робота із психолого-педагогічних дисциплін або методики викладання польської мови / польської літератури, ОК37 Атестація (Польська мова і література з методиками викладання) (екзамен/дипломна робота), лише вибірковими компонентами ВД11 Основи наукових досліджень 1, ВД12 Основи наукових досліджень 2, ВД41 Курсова робота з польської мови, ВД42 Курсова робота з польської літератури. У разі необрання здобувачами вибірових компонентів, ПРК 10 буде частково несформованим. Відмітимо, що в переважній більшості робочих програм навчальних дисциплін не зазначено

програмних результатів навчання, і з'ясування реального стану відповідності ПРН освітнім компонентам ЕГ здійснено шляхом аналізу змісту робочих програм навчальних дисциплін.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП повністю відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності 014 Середня освіта, предметна спеціалізація – польська мова і література, частково – з предметної спеціалізації - українська мова і література. Заявленими в ОП об'єктами вивчення і діяльності є освітній процес у ЗЗСО. Здобувач має опанувати методичну компетентність вчителя польської мови і літератури та вчителя української мови і літератури, уміти розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в ЗЗСО. Запропоновані в ОП обов'язкові й вибіркові ОК, виконання завдань практик та атестації зі спеціальності загалом відповідають методам, методикам та технологіям, якими має опанувати майбутній вчитель польської мови і літератури. Це в сукупності дає змогу досягти заявлених цілей та ПРН, що зображено у матрицях ОП. Відповідно до ОП 2016 р. для здобуття додаткової кваліфікації здобувачі мали змогу вивчити дисципліни Сучасна українська мова та Історія української літератури (загальним обсягом 30 кредитів ЄКТС), які є вибірковими, і не входять до окремого спеціалізованого (профільного) блоку дисциплін, відповідно до якого може бути присвоєна додаткова кваліфікація вчителя української мови і літератури (п. 2.3.1.1. «Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» права на вільний вибір навчальних дисциплін» <https://nmv.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozenja/>). ОП і навчальним планом не передбачено опанування ОК з Методик вивчення української мови та літератури, курсової роботи. Виробничу практику в ОП з української мови і літератури теж окремою компонентою не виділено. Під час інтерв'ювання викладачі пояснили, що питання методики викладання включено до силабусів з навчальних дисциплін Сучасна українська мова та Історія української літератури. Однак аналіз документів засвідчив лише часткове їх теоретичне розкриття на лекційних заняттях. Питання з Методик викладання української мови та літератури не винесено на поточний, підсумковий контроль та атестацію. Щодо виробничої практики, то вона відбувається в межах практики з польської мови і літератури (в ОП 2016 р. і 2019 р. на виробничу практику в середніх і старших класах відведено 18 кредитів ЄКТС). Зазначимо також, що ОП та навчальні плани за 2016 р. та 2019 р. містять непередбачену нормами чинного законодавства позакредитну навчальну дисципліну «Фізична культура» (у навчальних планах – 116 годин). За роз'ясненнями декана філологічного факультету, позакредитну навчальну дисципліну «Фізична культура» внесено до ОП задля того, щоб студенти були здоровими.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Процедуру обрання студентами вибіркових дисциплін регламентує «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-realizatsii-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-DVNZ-Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-V.-Stefanyuka.pdf>), яке розміщено у вільному доступі на сайті ЗВО. Відповідно до Положення студенти мають широкий вибір дисциплін, одним з варіантів якого є вибір із запропонованого переліку навчальних дисциплін у межах ОП «Середня освіта (польська мова і література)». Студенти можуть обирати дисципліни й з інших ОП, незалежно від спеціальності чи підрозділу, але, відповідно до зазначеного Положення, лише того самого освітнього рівня. Процедури вибору здобувачами дисциплін у ЗВО є зрозумілими. Вони передбачають інформування про зміст вибіркових дисциплін, безпосередній запис на дисципліни, етап корекції, пов'язаний з виконанням умов щодо кількості студентів, які можуть бути записані на певну дисципліну, та формування груп. Відмітимо також, що ОП і навчальні плани (2016 р. та 2019 р.) містять дисципліни «за вибором ВНЗ» загальним обсягом 30 кредитів ЄКТС, що не передбачено нормами чинного законодавства. Наявність дисциплін «за вибором ВНЗ» заступник декана з навчальної роботи пояснив практикою попередніх років та зазначив, що в проєкті ОП від 2020 року цього блоку не буде, а всі вказані там ОК буде віднесено до обов'язкових. Під час інтерв'ювання студентів з'ясовано, що в них є змога формувати індивідуальну освітню траєкторію в межах ОП. Студенти ознайомлені з процедурою вільного вибору дисциплін. Вони користуються правом на академічну мобільність. Проте, студенти не могли відповісти на запитання про індивідуальний навчальний план здобувача, як вони його формують, як він виглядає. Під індивідуальним навчальним планом вони розуміють індивідуальний графік навчання. За роз'ясненнями представника навчально-методичного відділу індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (нормативний документ відповідно до ст. 10 Закону «Про вищу освіту») запроваджено в університеті в цьому навчальному році лише для студентів першого курсу. Положення про індивідуальний навчальний план наразі розробляється. Вибір дисциплін із циклу професійної підготовки, який містить 16 дисциплін загальним обсягом 81 кредит ЄКТС (ОП 2016 р.) та 24 дисципліни загальним обсягом 105 кредитів ЄКТС (ОП 2019 р.), є не зовсім прозорим. Аналіз ОП і навчального плану засвідчив, що забезпечення 51 кредиту ЄКТС із запропонованого переліку навчальних дисциплін без Сучасної української мови та Історії української літератури (обсяг кожної складає 15 кредитів ЄКТС) є сумнівним. Під час зустрічей ЕГ з фокус-групами і здобувачі вищої освіти, і представники

академічної спільноти засвідчили, що дисципліни Сучасна українська мова та Історія української літератури вивчаються обов'язково.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП передбачає 4 етапи навчальних та виробничих практик: навчальна фольклорно-літературно-краєзнавча практика (3 кредити ECTS), навчальна діалектологічно-етнографічна практика (3 кредити ECTS), виробнича навчально-виховна педагогічна практика (у середніх класах) загальноосвітніх шкіл (9 кредитів ECTS), виробнича навчально-виховна педагогічна практика (в старших класах) загальноосвітніх шкіл або середніх спеціальних навчальних закладах (9 кредитів ECTS). На кожному із цих етапів у студента формуються компетентності, необхідні для становлення вчителя-словесника. Організація та проведення практик регламентується Положенням про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (схвалене на засіданні вченої ради 26.03.2013 протокол №3) <https://ksm.pnu.edu.ua/практика/>. Перелік баз практик, терміни дії договорів, програми оприлюднено та розміщено в загальному доступі на вебсайті ЗВО. Навчальна фольклорно-літературно-краєзнавча практика передбачає засвоєння лекційного курсу «Фольклор та літературне краєзнавство» та проходження студентами двотижневої фольклорної практики. Діалектологічно-етнографічна практика, окрім території України, відбувається й на теренах Республіки Польща, підставою проходження якої є Декларація про співпрацю з Кашубсько-Поморським товариством м. Вейгероно (<https://ksm.pnu.edu.ua/практика/>). Це дозволяє студентам зануритись у мовне середовище, ознайомитися з матеріальною та духовною культурою польського народу. Виробнича навчально-виховна педагогічна практика в 6 та 8 семестрах проходить на базі загальноосвітніх закладів м. Івано-Франківська, а саме: НВК «Загальноосвітня школа-ліцей № 23 ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника», ЗОШ №24, ЗОШ № 3, гімназія № 2 та ін. Варто відмітити, що у складний час загальноукраїнського карантину та дистанційного навчання студентам цієї ОП вдалося долучитися до проведення уроків онлайн, про що свідчать матеріали практики, позитивні відгуки директорів шкіл, на базі яких відбувалася практика, та враження самих студентів <https://ksm.pnu.edu.ua/2020/05/28/враження-студентів-про-практику-онла/>. Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти за цією ОП зазначили, що задоволені компетентностями, здобутими під час практичної підготовки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

На підставі аналізу ОП, робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, спілкування зі студентами з'ясовано, що набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок забезпечується переважною більшістю обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів. Зміст обов'язкових навчальних дисциплін психологічного, педагогічного, методичного спрямування, практична підготовка дають змогу сформувати в студентів навички комунікації, лідерства, здатність брати на себе відповідальність, уміння працювати в команді, логічно, системно та креативно мислити, кваліфіковано комунікувати в різних критичних ситуаціях тощо. Здобувачі вищої освіти можуть формувати «м'які навички», беручи участь у у літніх та зимових мовних курсах у Республіці Польща (програми від NAWA). Оскільки ОП має соціономічну спрямованість, то цілі, завдання та зміст ОП повною мірою забезпечують набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійного стандарту немає.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

З'ясовано, що обсяг фактичного навантаження співвідноситься з обсягом ОП у кредитах та збігається із заявленими ЗВО у відомостях про самооцінювання ОП, що підтвердили під час зустрічей з ЕГ науково-педагогічні працівники і студенти. Співвідношення аудиторної та самостійної роботи визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya2020_org_os_proc.pdf. Загальний відсоток самостійної роботи складає в середньому 2/3 від загального обсягу навчального часу. Зміст та обсяги самостійної роботи з навчальних дисциплін визначено робочими програмами навчальних дисциплін і методичними рекомендаціями до самостійної роботи. Самостійна робота передбачена графіком навчального процесу та регулюється електронним розкладом. На сайті ЗВО у відкритому доступі розміщено Методичні рекомендації до змісту та організації самостійної роботи студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

<https://kttmdiso.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2018/03/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%B4%D0%BE-%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2.pdf> Аналіз робочих програм навчальних дисциплін засвідчив, що їх розроблено відповідно до вищезазначених нормативних документів. На зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили, що їм достатньо часу для виконання самостійної роботи. Отже, обсяг ОП та окремих компонентів повною мірою відбиває фактичне навантаження здобувачів та відповідає досягненню цілей і програмних результатів навчання за цією ОП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма навчання у ЗВО регламентується Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/Положення-дуальна-освіта.pdf>. Підготовка здобувачів вищої освіти на ОП за дуальною формою навчання не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Значна кількість студентів користується правом на академічну мобільність. Компоненти ОП логічно пов'язані й дають змогу досягти заявлених програмних результатів навчання за основною спеціальністю. ОП передбачає ефективне формування «м'яких навичок» і реальний обсяг самостійної роботи. Діалектологічно-етнографічна практика, окрім території України, відбувається й на території Республіки Польщі, що дозволяє студентам зануритись у мовне середовище, ознайомитися з матеріальною та духовною культурою польського народу. У складний час загальноукраїнського карантину та запровадження виключно дистанційної форми навчання студентам цієї ОП вдалося долучитися до проведення уроків онлайн, про що свідчать матеріали практики, позитивні відгуки директорів шкіл, на базі яких відбувалася практика, та враження самих студентів. Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти за цією ОП зазначили, що задоволені компетентностями, здобутими під час практичної підготовки. Ефективне формування «м'яких навичок» і реальний обсяг самостійної роботи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Відсутність індивідуальних навчальних планів у студентів 2, 3, 4 років навчання. Рекомендуємо: 1. Внести зміни до «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» права на вільний вибір навчальних дисциплін», надавши право здобувачі певного рівня вищої освіти вибирати дисципліни, пропонувані для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу. 2. Забезпечувати досягнення ПРН лише освітніми компонентами, включеними до обов'язкового складника ОП. 3. Розширити ОК, які забезпечують здобуття додаткової кваліфікації вчителя української мови і літератури, зокрема додавши методики викладання української мови та літератури, курсову роботу та виробничу практику, винести на атестацію методичний компонент, що дозволить підвищити рівень професійної підготовки за додатковою кваліфікацією. Ввести ці ОК до обов'язкового складника ОП. Або відмовитися від присвоєння додаткової кваліфікації, але без скорочення загальної кількості виділених кредитів ЄКТС на обов'язкові ОК психолого-педагогічного спрямування. 4. Зазначати в робочих програмах навчальних дисциплін ПРН, які забезпечує відповідна дисципліна. 5. Відредагувати або пояснити абрєвіатури «ПРН» і «ПРК» в розділі 7 «Програмні результати навчання» та «Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми» ОП. 6. З урахуванням того, що частина студентів поєднує навчання з працею вчителя, запровадити на ОП дуальну форма навчання. 7. Підготувати методичні рекомендації на рівні Університету з розроблення робочих програм навчальних дисциплін, що сприятиме вдосконаленню їх форми і змісту. 8. Об'єднати вибіркові дисципліни Основи наукових досліджень 1 і Основи наукових досліджень 2 (обидві дисципліни загальним обсягом по 1,5 кредита ЄКТС) в одну; віднести цю дисципліну до обов'язкових освітніх компонент. 9. Запровадити єдиний університетський Каталог вибіркових дисциплін, чи хоча б на рівні структурного підрозділу, для зручності їх обрання студентами. 10. Не включати до ОП та навчального плану позакредитні дисципліни, що не передбачено чинними нормативними документами. У разі необхідності збереження з-поміж компонент дисципліни Фізична культура, виділити для неї кредити ЄКТС. 11. Не включати до ОП та навчального плану дисципліни за вибором здобувача вищої освіти, визначивши при цьому лише їхній загальний обсяг – 60 кредитів ЄКТС, які конкретизуватимуться в робочих навчальних планах після процедури вибору дисциплін. 12. Виключаючи з ОП і навчальних планів блоки дисциплін за вибором ЗВО, переносити до обов'язкових освітніх компонент лише ті дисципліни, які забезпечуватимуть ПРН ОП. 13. Запровадити індивідуальний навчальний план

здобувача вищої освіти для студентів усіх курсів. 14. Передбачити на перспективу присвоєння кваліфікації вчителя не польської, а зарубіжної літератури, що забезпечить більше можливостей випускникам під час працевлаштування.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Недоліки є такими, що можуть бути усунуті впродовж року.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Експертна група констатує чіткість і зрозумілість Правил прийому до ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у 2020 році. Вони не містять дискримінаційних положень, обмежень чи привілеїв щодо доступу до навчання на ОП. Правила прийому оприлюднено на офіційному вебсайті ЗВО: <https://admission.pnu.edu.ua/%d1%83%do%bd%d1%96%do%b2%do%b5%d1%80%d1%81%do%b8%d1%82%do%b5%d1%82%d1%83-2020-%d1%80%do%be%do%ba%d1%83/>

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Аналіз Правил прийому до ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у 2020 році засвідчив, що для вступу на ОП визначено сертифікати ЗНО з: 1) української мови і літератури (коефіцієнт для обрахунку конкурсного балу 0,4); 2) іноземної мови (коефіцієнт для обрахунку конкурсного балу 0,3); 3) історії України або географії (коефіцієнт для обрахунку конкурсного балу 0,3). В обрахунку конкурсного балу вступника свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти не враховується. ЗВО встановив 100 балів як мінімальну кількість для допуску до участі в конкурсі або для зарахування на навчання поза конкурсом. Правила прийому до ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у 2020 році є у вільному доступі. Їх розміщено на сайті ЗВО: <https://admission.pnu.edu.ua/%d1%83%do%bd%d1%96%do%b2%do%b5%d1%80%d1%81%do%b8%d1%82%do%b5%d1%82%d1%83-2020-%d1%80%do%be%do%ba%d1%83/>

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема й під час академічної мобільності; вони відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). Правила визнання результатів навчання, здобутих студентами в інших ЗВО, регулюють: 1) «Положення про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-vyznachennia-akademichnoi-riznytsi-ta-perezarakhuvannia-navchalnykh-dystsyplin-%e2%84%96191-vid-01.04.2015r..pdf>), 2) «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu.pdf>). Положення є доступними для всіх учасників освітнього процесу, їх оприлюднено на офіційному вебсайті ЗВО. У ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» під час реалізації ОП «Середня освіта (польська мова та література)» послідовно дотримуються правил визнання результатів навчання, здобутих студентами в іноземних ЗВО, що підтверджено аналізом відповідних документів та результатами інтерв'ювання здобувачів вищої освіти за цією ОП. Практики застосування правил визнання результатів навчання, здобутих студентами з інших підстав (поновлення, переведення тощо), на ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Їх регулює «Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf). Аналіз Положення засвідчив, що воно частково містить правила визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, зокрема при переведенні та поновленні здобувачів вищої освіти. Проаналізувати дотримання правил визнання результатів навчання, одержаних у неформальній освіті, не можливо через відсутність практики їх застосування на ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП чітко визначені, є прозорими і зрозумілими для всіх зацікавлених сторін; не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному вебсайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендуємо: Поновити «Положення про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (наказ від 01.04.2015 р. № 191), зокрема в частині визначення більш чітких і зрозумілих правил визнання здобутих в інших ЗВО результатів навчання. Внести зміни до «Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» шляхом вилучення з Положення правил визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, зокрема при переведенні та поновленні здобувачів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Загалом відповідає визначеному Критерію, вказані недоліки не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання і викладання за освітньою програмою відбувається в очній денній формі згідно з Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnohoprotsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu-v-DVNZ-%C2%ABPrykarpatskyi-natsionalnyiuniversytet-imeni-Vasylia-Stefanyka%C2%BB.pdf>) Після проведеного аналізу таблиць 1 і 3 можна стверджувати, що методи навчання і викладання відповідають заявленим цілям. Варто відмітити наявність, крім традиційних (пояснення, бесіда), також і методів, які сприяють актуалізації та автоматизації студентських знань, умінь та навичок, а саме навчальні, імітаційні ігри, дискусії, тренінги та ін. У складних умовах карантину освітній процес відбувається в дистанційній формі, яка успішно використовується у ЗВО з 2012 року. Здобувачі та викладачі мають змогу працювати на різних платформах, розроблених самим ЗВО. За належне функціонування цієї форми навчання відповідає окремих структурний підрозділ – Навчально-науковий центр якості надання освітніх послуг і дистанційного навчання. При опитуванні студентів виявлено, що форми та методи навчання і викладання,

застосовані у процесі реалізації ОП дозволяють здобувачеві бути автономним і відповідальним учасником освітнього процесу, а також впливати на нього результатами щосеместрового опитування, яке проводиться після сесії (<https://ceeq.pnu.edu.ua/викладач-очима-студента/>). Принципи академічної свободи реалізуються в самостійному виборі здобувачами тем проєктів та наукових досліджень, в участі в наукових конференціях, конкурсах наукових робіт, олімпіадах та інших заходах науково-педагогічної діяльності.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Із цілями, змістом та програмними результатами навчання, порядком та критеріями оцінювання у межах окремих освітніх компонентів студенти мають змогу ознайомитися безпосередньо на початку кожного семестру. Викладач повідомляє всю необхідну інформацію, роз'яснює критерії оцінювання, особливості виконання завдань, передбачених у виконанні самостійної роботи. Протягом навчального року здобувачі у будь-який час можуть підійти до викладача за консультаціями. Перевагою цієї ОП є наявність силабусів до кожного освітнього компоненту. З ним студенти можуть ознайомитися на сайті ЗВО. Як свідчить опитування, запровадження силабусів з одного боку зробила освітній процес для студентів комфортнішим та змістовнішим, а з іншого – його упорядкувала та систематизувала, адже викладач не має права протягом навчального року змінювати теми лекцій, практичних та ін., заявлених у силабусі.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Наукова робота здобувачів регулюється низькою документів, серед яких «Положення про студентський гурток, проблемну групу і кафедральний (міжкафедральний) науковий семінар», «Положення про підготовку студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» до Всеукраїнської студентської олімпіади, Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, математичних та гуманітарних наук, Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка і Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика» та ін. У межах випускових кафедр функціонують студентські наукові гуртки «Літературний процес та творча індивідуальність письменника: компаративний аспект» на кафедрі світової літератури і порівняльного літературознавства, а також «Теорії сучасного синтаксису» на кафедрі слов'янських мов. Про результати поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП свідчить і регулярний вихід «Збірника студентських наукових праць ЄВРИКА» (<https://nauka.pnu.edu.ua/студентські-наукові-видання/>). Студенти ОП щороку беруть участь у конкурсах студентських наукових робіт. Щороку ЗВО є співorganizатором Всеукраїнського конкурсу з польської орфографії, який проходить під патронатом Посольства Республіки Польща в Україні. За результатами оцінювання робіт у 2019 році друге місце посіли – Юлія Балаж, третє – Анастасія Хоменко, студентки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Зустрічі з науково-педагогічними працівниками та фокус-групою здобувачів дозволяють говорити про регулярне оновлення змісту навчальних дисциплін відповідно до сучасних практик. Важливу роль в оновленні змісту відіграють стейкхолдери, які тісно співпрацюють із ЗВО та надають свої рекомендації. Так дисципліна Новітня польська література (ОП від 2016 року) отримала додаткове методичне звучання, а саме Новітня польська література і її місце у шкільній програмі (ОП від 2019 року), проте в силабусі в планах практичних занять ці зміни не зафіксовані, рекомендована література не містить пунктів за останні десять років.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Специфіка ОП передбачає тісний зв'язок з навчально-науковими інституціями та громадськими організаціями Польщі <https://ksm.pnu.edu.ua/міжнародна-співпраця/>. Аналіз міжнародної співпраці ЗВО у рамках цієї ОП свідчить про активне співробітництво викладачів ОП та польських колег, яке полягає в участі у конференціях, спільному виданні часописів, стажуваннях <https://ksm.pnu.edu.ua/академічна-мобільність-викладачів-т/>. У ЗВО провідні польські науковці читають лекції та проводять майстер-класи. Студенти мають змогу пройти діалектологічно-етнографічну практику на базі Кашубсько-Поморського товариства (м. Вейгеро), семестрове навчання в Поморській академії (м. Слупськ). Перезарахування результатів навчання здобувачів гарантує введене в дію «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Державного вищого навчального закладу» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu.pdf>

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами ОП у контексті критерію 4 є наявність силабусів усіх освітніх компонентів, представлення їх на сайтах випускових кафедр та вільний доступ до них здобувачів, що забезпечує високий рівень поінформованості щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонент. Варто відмітити активну міжнародну діяльність викладачів ОП на різних рівнях науково-викладацької співпраці. Сильною стороною є також високий рівень студентської академічної мобільності, коли кожен із здобувачів за чотири роки навчання принаймні кілька разів буває за кордоном у рамках міжнародної діяльності ЗВО <https://ksm.pnu.edu.ua/2019/09/> . Позитивною практикою є щорічне залучення відповідно до договору про співпрацю між МОН України і Міністерством науки і вищої школи Польщі лектора, носія польської мови, який працює зі студентами протягом усього навчального року, маючи можливість не лише сформулювати відповідні компетентності, але й здійснити контролювальну та корекційну функції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкими сторонами є ситуація, за якою студенти ОП не задіяні в діяльності жодного наукового гуртка, присвяченому проблемам української мови чи літератури. У силабусах деяких освітніх компонентів (Новітня польська література і її місце у шкільній програмі, Зарубіжна література, Політологія та ін.) у списках рекомендованої літератури простежується відсутність найновіших досліджень. Рекомендується щороку переглядати перелік джерел та включати найбільш актуальні праці.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Загалом відповідає визначеному Критерію, вказані недоліки не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти було виявлено, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими. Оцінювання регламентується Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu-v-DVNZ-%C2%ABPrykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliya-Stefanyka%C2%BB.pdf>), Положенням про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-monitoring-yakosti-rivnia-znan-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-1.03.2016-%e2%84%9643-AHP.pdf>) та Порядком організації та проведення оцінювання успішності студентів (<https://art.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/9/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-799.pdf>). Під час зустрічей, здобувачі вищої освіти зазначили, що ознайомлення із системою оцінювання та формами оцінювання відбувається на початку кожного семестру. Проведення підсумкового контролю відбувається згідно з графіком, опублікованим на сайті.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти відсутній.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими і визначаються Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu-v-DVNZ-%C2%ABPrykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasylia-Stefanyka%C2%BB.pdf>) і Порядком організації та проведення оцінювання успішності студентів (<https://art.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/9/2019/11/%D0%BD%D0%Bo%D0%BA%D0%Bo%D0%B7-799.pdf>), які розміщені на сайті у відкритому доступі. Екзаменатори діють відповідно до Кодексу честі та Положенням про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. Об'єктивність оцінювання забезпечується прозорістю навчального процесу, поінформованістю студентів про зміст навчальних планів та програм дисциплін, розуміння критеріїв оцінювання знань, зрізами залишкових знань (пункт 5) та ректорським контролем (пункт 7) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-monitorynh-yakosti-rivnia-znan-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-1.03.2016-%e2%84%9643-AHP.pdf> та можливістю використання тестової форми проведення семестрових екзаменів та підсумкової атестації з використанням комп'ютерних технологій (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/10/329_29.05.2018.pdf). Студенти ознайомлені з процедурою оскарження результатів, хоча і зазначають, що таких випадків не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначені Положенням про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://kfsr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/13/2018/07/komisiiia.pdf>), Кодексом честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://ppor.pnu.edu.ua/%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D1%87%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%96/>) та Положенням про запобігання академічному плагіату (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf>). ЗВО активно популяризує принципи академічної доброчесності шляхом тренінгів, семінарів, бесід, що було виявлено під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти. Позитивною на думку експертної групи є розповідь куратора про політику академічної доброчесності для першокурсників, що зазначили представники Студентського сенату. Здійснюється перевірка бакалаврських робіт на антиплагіат через програму StrikePlagiarism. Розглядом випадків порушення академічної доброчесності займається Комісія з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими та заздалегідь повідомляються здобувачам. Процедура оскарження результатів описана у документах, які доступні на веб сайті ЗВО. Університет будує свою діяльність та принципи та засадах дотримання академічної доброчесності, з нормами якої добре ознайомлені здобувачі вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутня інформація про результати студентських опитувань стосовно доступності, своєчасності та зрозумілості критеріїв оцінювання. Рекомендуємо запровадити таке опитування як форму зворотного зв'язку. Проводиться перевірка на антиплагіат лише бакалаврських робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Хоча студентське опитувань стосовно доступності, своєчасності та зрозумілості критеріїв оцінювання не проводиться, проте здобувачі під час інтерв'ювання зазначили ознайомленість та поінформованість у цьому запитанні, тому експертна група оцінює Критерій 5 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію ОП, є достатньою для викладання дисциплін на належному науково-методичному рівні і для досягнення поставлених цілей та програмних результатів навчання. Практично всі викладачі мають ступінь кандидата або доктора філологічних наук. Дисципліни педагогічно-методичного циклу викладають кандидати та доктори педагогічних наук. Варто відмітити, що С. Бусіло, запрошений лектор, носій мови, який забезпечує проведення дисципліни Методика викладання польської мови, має диплом про вищу освіту саме спеціальності польської мови як іноземної. Аналіз публікацій та виданих монографій, підручників, посібників, а також підручників для школи, свідчить про високий науково-методично рівень підготовки. Відгуки здобувачів та стейкхолдерів про професійну кваліфікацію викладачів є позитивними.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів регулює «Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» № 856 від 28.12.2018р. <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/Положення.pdf> та «Колективний договір ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» на 2016-2018 роки» <https://ppor.pnu.edu.ua/колективний-договір/>. Під час конкурсного добору звертається увага на професіоналізм викладачів: науковий ступінь та вчене звання, стаж роботи, досвід роботи на обраній посаді, науковий та методичний рівень проведення занять. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими та дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Загалом ЗВО має низку угод із регіональними партнерами, серед яких значну кількість становлять загальноосвітні навчальні заклади Івана-Франківська. Перелік баз практик, терміни дії договорів, програми оприлюднені та розміщені в загальному доступі на вебсайті ЗВО <https://ksm.pnu.edu.ua/практика/>. Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу відбувається під час проходження студентами виробничої навчально-виховної педагогічної практики. У розмові з директорами шкіл виявлено, що вони особисто знайомі з кожним з керівників практики, що свідчить про тісну співпрацю. В ЗВО відбуваються регулярні зустрічі здобувачів із вчителями, на яких розглядаються актуальні питання методики викладання <https://kslipl.pnu.edu.ua/2020/02/>. Студенти залучені до позакласної роботи з учнями старших класів, щорічно проводять філологічний фестиваль «Юнь» <https://kslipl.pnu.edu.ua/2019/10/11/відбувся-щорічний-філологічний-фест/> Також у межах ОП створена Рада стейкхолдерів, яка контактує зі структурними підрозділами щодо удосконалення змісту ОП. <https://ksm.pnu.edu.ua/2020/02/>

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців відбувається у формі відкритих лекцій, практичних занять, дискусій, тренінгів, майстер-класів провідних польських та українських науковців (<https://ksm.pnu.edu.ua/2019/10/>), а також вчителів загальноосвітніх навчальних закладів міста та області, які викладають мову і літературу. На підставі усного опитування студентів було з'ясовано, що досвідчені вчителі польської мови залучаються до роботи зі здобувачами саме на під час аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Заходи, які сприяють професійному розвитку, відбуваються у формі стажування або підвищення кваліфікації викладачів, що є обов'язковим для атестації науково-педагогічних працівників, відповідно до «Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (зі змінами і доповненнями наказ ректора № 275 від «05» липня 2016 р.)» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/Polozhennya_pro_stazhuvannya_PrNU17-1.doc. Варто відмітити наявність Центру інноваційних технологій «PNU-EcoSystem», на базі якого викладачі мають змогу пройти різного роду тренінги. Під час опитування виявлено, що в умовах карантину викладачі кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства пройшли онлайн-курси методичного спрямування. Система професійного розвитку ЗВО відповідає потребам та інтересам викладачів, а також спричиняється до реального підвищення якості викладання.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО має систему заохочень, спрямовану на розвиток викладацької майстерності. Відповідно до «Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету, які публікують праці у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science» № 703 від 31.10.2018 року) <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/scopus-support-%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%95.doc> основними формами підтримки наукових та науково-педагогічних працівників, які беруть участь у зазначеній програмі, є зменшення навчального навантаження у розмірі від 15 до 45 годин та одноразове преміювання у розмірі від 2000 до 5000 грн. Також практикуються надбавки працівникам за високі досягнення у праці, а саме за призові місця студентів у конкурсі наукових робіт. Також позитивною практикою є рейтингове оцінювання викладачів відповідно до «Базового положення про рейтингове оцінювання ефективності роботи науково-педагогічних працівників у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»», <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Bazove-Polozhennia-pro-reitynhove-otsiniuvannia-efektyvnosti-roboty-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-DVNZ-“Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliia-Stefanyka”.pdf> Сприяє стимулюванню розвитку викладацької майстерності також опитування здобувачів, яке, за їхніми словами, відбувається після кожної сесії (<https://seeq.pnu.edu.ua/викладач-очима-студента/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Науково-педагогічні працівники, які забезпечують ОП, є кваліфікованими викладачами та науковцями, про що свідчить щорічний рейтинг. Позитивною практикою є університетська система матеріального та морального заохочення працівників. Найвніше реальне залучення роботодавців до участі в реалізації освітнього процесу за ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Під час роботи експертної групи в контексті Критерію 6 не було виявлено жодних слабких сторін та недоліків, що відповідає рівню А.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час ознайомлення з матеріально-технічною базою університету, експертна група зазначила для себе високий рівень її розвитку та інноваційності, а також переконалася у реальному використанні спеціальних матеріально-технічних ресурсів, які є необхідними для реалізації даної ОП: навчальні аудиторії, комп'ютерні зали, конференційні зали, методологічна лабораторія, актовий зал, спортивні зали та майданчики. Здобувачі вищої освіти та НПП мають вільний та безоплатний доступ до п'яти бібліотечних фондів та читальних залів ПНУ. У читальних залах університету наявні безкоштовні точки доступу до мережі Wi-Fi.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники мають безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО, які важливі для реалізації ОП "Середня освіта (польська мова і література)".

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У цілому, освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Не лише потужна матеріально-технічна база, але й різні центри (центр інноваційних освітніх технологій, проектно освітній центр тощо) задовольняють потреби студентів. В університеті наявний здоров'я пункт, куди студенти звертаються за допомогою з проблемами фізичного здоров'я, а також психологічна служба для вирішення проблем пов'язаних з психологічним і моральним станом студентів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Всебічна підтримка здобувачів вищої освіти ПНУ, які навчаються за ОП "Середня освіта (польська мова і література)" забезпечується студентським сенатом (<https://senat.pnu.edu.ua/>), профкомом студентів та аспірантів (<http://profkom.if.ua/>), кафедрами, деканатом, психологічною службою, відділом управління проектами (<https://projects.pnu.edu.ua/>), навчально-методичним відділом (<https://nmv.pnu.edu.ua/>), навчально-виробничою лабораторією виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://vppr.pnu.edu.ua/>), відділом міжнародних зв'язків (<https://ic.pnu.edu.ua/>). Також в університеті існує гаряча лінія для зв'язку з ректором та електронна скринька довіри, яка забезпечує постійний зв'язок з студентами з метою допомоги.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами регламентується Статутом університету. З матеріально-технічного боку університет обладнаний пандусами біля корпусів та всередині між поверхами, підйомником для людей з проблемами опорно-рухової системи та ліфтом, що відповідає стандартами для осіб з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій регламентуються Кодексом честі. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та НПП, акредитаційна група виявила, що усі учасники освітнього процесу ознайомлені з політикою та процедурами вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією тощо, а також було підтверджено відсутність досвіду конфліктних ситуацій. Позитивним на думку акредитаційної групи є наявність у ПНУ уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції в університеті, Костелея Юрія Івановича та проведення активної діяльності в цьому напрямку, про що свідчить Наказ ректора про заходи з метою попередження булінгу та насильства в освітньому просторі

(<https://vvprr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/129/2020/01/%d0%bd%d0%bo%d0%ba%d0%bo%d0%b7-155-2.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявність сучасної, інноваційної матеріально-технічної бази та інформаційних ресурсів у відкритому та безоплатному доступі; освітнє середовище безпечне для життя і здоров'я здобувачів, яке задовольняє їхні потреби; створено належні умови для реалізації права на освіту особам з особливими інклюзивними потребами; здійснюється постійна освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти; студенти, викладачі та працівники ЗВО ознайомлені з політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій; досвіду конфліктних ситуацій не було.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутнє положення щодо врегулювання конфліктних інтересів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на виявлену під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та НПП обізнаність у принципах, політиці та процедурах вирішення конфліктних ситуацій, відсутність положення не впливає на цілісність відповідності критерію.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються «Положенням про освітні програми у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора, № 61 від «31» січня 2020 року) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya_op.pdf; «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (2015 рік) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protseesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protseesu-v-DVNZ-%C2%ABPrykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliia-Stefanyka%C2%BB.pdf>; Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (зі змінами наказ ректора № 61 від «31» січня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya2020_org_os_proc.pdf «Методичними рекомендації з розробки освітньо-професійних і освітньо-наукових програм та навчальних планів першого і другого рівнів вищої освіти (24.06.2016, №270) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Metodychni-rekomendatsii-z-rozrobky-osvitno-profesiinykh-i-osvitno-naukovykh-prohram-ta-navchalnykh-planiv-pershoho-i-druho-ho-rivniv-vyshchoi-osvity-24.06.2016-%e2%84%96270-1.pdf>; «Положенням про проектні групи та групи забезпечення з розроблення і запровадження освітніх програм у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/09/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf> Під час зустрічі з керівництвом ЗВО, викладачами, здобувачами та стейкхолдерами було з'ясовано, що відомості щодо процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, заявлених у відомостях самооцінювання, відповідають дійсності і ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур. Кожен із учасників вище зазначених процедур має право голосу та можливість його реалізувати.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час опитування здобувачів та представників студентського самоврядування експертна група з'ясувала, що студенти беруть участь в обговоренні ОП на засіданнях випускових кафедр, де вносять свої пропозиції щодо змін. В ОП від 2019 року збільшено кількість дисциплін вільного вибору студента, що відповідають за практичну підготовку та формування професійних компетентностей. Також представники студентського самоврядування, а саме Студентського сенату беруть участь у засіданнях Вченої ради університету та факультету, де вони залучаються до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. На підставі усного опитування було з'ясовано, що студенти безпосередньо мають можливість вносити свої пропозиції щодо покращення ОП. Так, за словами здобувачів, позитивні зміни відбулися в організації та проведенні практики.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У результаті опитування фокус-груп виявлено, що потенційні роботодавці дійсно були залучені до перегляду ОП, зокрема, за рахунок відгуків, рекомендацій щодо модернізації ОП та проведення спільних заходів, наприклад круглого столу на тему «Випускник університету: яким він має бути сьогодні». Серед запрошених були директор ліцею №23 імені Романа Гурика – М. Д. Василик, директор загальноосвітньої школи №4 – І. П. Гаврилюк, директор загальноосвітньої школи №10 – Р. Ю. Куриндаш, директор загальноосвітньої школи №2 – В. В. Засідко, перекладач перекладацького бюро «Сага-П» – Р. П. Кудла, проректор ПНУ – проф. С. В. Шарин та ін. <https://ksm.pnu.edu.ua/2020/02/28/випускник-університету-яким-він-має-бути-сьогодні/> У ЗВО також практикують розширені засідання кафедр із залученням роботодавців. Варто відмітити також створення 28.02.2020р. у межах ОП Ради стейкхолдерів <https://kslipl.pnu.edu.ua/нормативно-правові-документи-та-угоди/>, що позитивно впливає на забезпечення її якості. Рада стейкхолдерів координує діяльність викладацького складу кафедр, здобувачів вищої освіти та зацікавлених сторін щодо працевлаштування, направлену на удосконалення та покращення якості підготовки майбутніх фахівців. У Раду стейкхолдерів увійшли гарант, члени проектної групи, роботодавці, здобувачі та їхні батьки та ін.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Відбувається первинна акредитація ОП, проте в розмові з директорами шкіл неодноразово підкреслювався високий рівень професіоналізму випускників, які навчалися за спеціальністю Філологія (Мова і література (польська)) цього ЗВО, а зараз працюють вчителями польської мови в навчальних закладах міста та області. Випускники протягом навчального року залучаються до проведення семінарів та тренінгів для студентів з методики викладання польської мови та літератури.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ЗВО передбачає ряд заходів, направлених на виявлення недоліків в ОП, а саме аналіз навчальних досягнень студентів, підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу, щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу, щорічний моніторинг освітнього процесу на Факультеті філології, анкетування студентів щодо якості викладання навчальних дисциплін та ін. Моніторингом забезпеченням якості ОП у ЗВО займається окремих підрозділ, а саме Навчально-науковий центр якості надання освітніх послуг і дистанційного навчання <https://pnu.edu.ua/суая-результати-системи-управління-я/>, що в цілому позитивно впливає на системність проведення всіх необхідних процедур.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП первинна, тому вона не містить пропозицій і зауважень.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час зустрічей у членів експертної групи сформувалася думка, що академічна спільнота опікується питаннями вдосконалення освітньої програми. Здобувачі вищої освіти знають про можливість оновлення змісту освітньої програми та врахування їх побажань щодо вдосконалення якості освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО в межах цієї ОП забезпечив залучення усіх учасників освітнього процесу до процедур періодичного перегляду ОП та інших заходів забезпечення її якості як партнерів. Позиція стейкхолдерів та здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. Варто відмітити тісну багаторічну співпрацю викладачів ОП із роботодавцями-директорами шкіл, що в цілому дозволяє говорити про високий рівень розвитку полоністики в ЗВО. Великою перевагою є той факт, що саме факультет філології вже багато років забезпечує місто та область фахівцями, професійну сферу яких складає польська мова, польська література та методики їхнього викладання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Під час роботи експертної групи в контексті Критерію 8 не було виявлено жодних слабких сторін та недоліків, що відповідає рівню А.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються Статутом університету, "Положенням про факультет", "Положенням про факультет філології", "Положенням про кафедру філології" та "Положенням про кафедру світової літератури і порівняльного літературознавства". Акредитаційна група під час зустрічей переконалася, що освітній процес за освітньою програмою "Середня освіта (польська мова і література)" відбувається відповідно до зазначених вище документів. Усі нормативні документи та положення наявні на сайті ПНУ ім. В. Стефаніка.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті кафедри світової літератури і порівняльного мовознавства розміщений лише проект переліку компонентів ОП "Середня освіта (польська мова і література)" (<https://kslipl.pnu.edu.ua/%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D1%8F-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D1%96-%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0-3/>). Свої пропозиції та відгуки стейкхолдери можуть надіслати на електронну скриньку, розміщену на сайті.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про ОП “Середня освіта (польська мова і література)” є публічною, адже розміщена на офіційному сайті ПНУ, а також викладеною в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства. Силабуси усіх освітніх компонентів ОП розміщені на сайті Кафедри слов'янських мов (<https://ksm.pnu.edu.ua/%d1%81%do%b5%d1%80%do%b5%do%b4%do%bd%d1%8f-%do%be%d1%81%do%b2%d1%96%d1%82%do%bo-%do%bf%do%be%do%bb%d1%8c%d1%81%d1%8c%do%ba%do%bo-%do%bc%do%be%do%b2%do%bo-%d1%96-%do%bb%d1%96%d1%82%do%b5%d1%80%do%bo-2/>)

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними і розміщені на веб сайті університету у відкритому доступі. Інформація про ОП “Середня освіта (польська мова і література)”, її опис та зміст, силабуси освітніх компонентів є доступною для широкого загалу. Обсяг інформації достатній для інформування всіх стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність проекту ОП “Середня освіта (польська мова і література)” за 2020 рік.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень E

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом діяльність ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” та реалізація ОП “Середня освіта (польська мова і література)” здійснюється публічно та прозоро, проте відсутність проекту ОП є недоліком у контексті відповідності Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A
Критерій 9. Прозорість та публічність	E
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>наказ_31_08_2016-об'єднано.pdf</i>	nePeshik/wW5XTFIuwJLfxaWEMBBFBtnIIoDEmYd6vM=
Додаток	<i>таблиця_2.pdf</i>	wBXIMIDeqzQlKHhKSUf1BNx7dixvFd8d62+46SzYXIk=
Додаток	<i>Звіт про опитування студентів.pdf</i>	Yd3bYhqIp7fnpq9CxHrGeaNvU+B8ivgL4y8IGXRvJ+8=
Додаток	<i>ВИТЯГ 8 (2017)-об'єднано.pdf</i>	EUVPYLz42bx7xu3cdFmnRyeZoYaDBBA76zf/rXvieg=
Додаток	<i>Наукова проблемна група.pdf</i>	3EpENAdtY5RMk1uoqLxjq9xcQIwEyTmtQJn1kPwFuTg=
Додаток	<i>НАКАЗ про затв. проєк. груп.pdf</i>	M8ViKYx+LGCyw+wF4IhRZ4FP+bjpCcoxDb6KT9uYHOw=
Додаток	<i>ОП 2016.pdf</i>	Tg6GdiZHQT7Krx7hY8dkPA3ol2MvyE1pMw6xL4cbFo=
Додаток	<i>ОП 2019.pdf</i>	MEBbuIKQPnpy8cjbVjuUy8CL+DpfdxGUVaiRAjSQFmU=
Додаток	<i>Зразок_індивідуальний_навчальний_план.pdf</i>	rd7lJ02824iglg9Ufyzo/XzMVtv9yskGZrjWS5QA4Qs=
Додаток	<i>ОП 2017.pdf</i>	U+T4Ut+vXjBGGHOsIHOBeZAcHq3VijND5+ZH6jL1DIo=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Копусь Ольга Антонівна

Члени експертної групи

Білявська Вікторія Сергіївна

Генсерук Юлія Вікторівна